

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

EU:n koheesiopolitiikan 2021-2027 valmistelu

Kehittämisjohtaja Eira Varis
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Kansallinen valmistelu

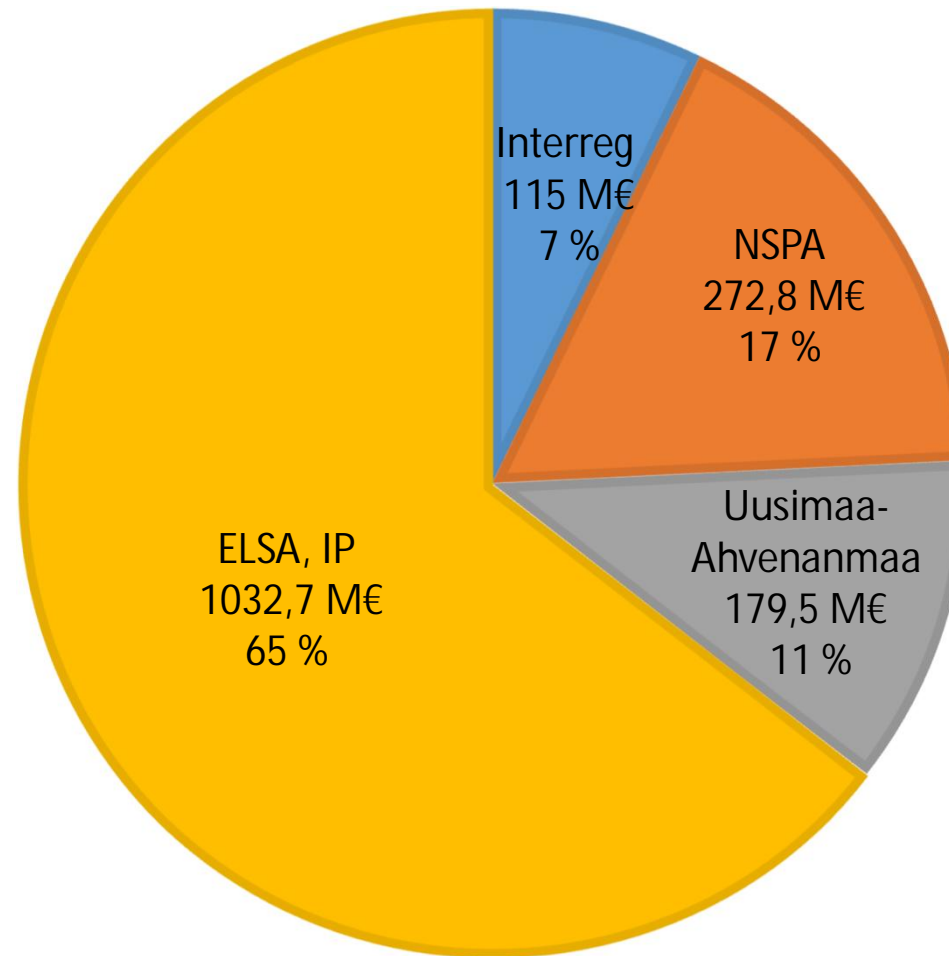
- TEM johtaa ohjelmatyön valmistelua. Ohjelmatyötä tehdään alueilla ja ministeriöissä.
- TEM vastaa lopullisen ohjelmatyön ehdotuksien laatimisesta. Ehdotus hyväksytään valtioneuvostossa ennen EU:n komissiolle toimittamista
- Lopullisen hyväksymispäätöksen tekee komissio virallisten neuvottelujen jälkeen.
- Kansallista ohjelmavalmistelua koordinoi ja yhteen sovittaa kumppanuusperiaatteen mukaisesti perustettu Koheesio 2021+ työryhmä ja AUNE

Alueellisen valmistelun organisoituminen

- Alueellista valmistelua johtaa maakunnan liitto
- Valmistelu tehdään tiiviissä yhteistyössä ELY-keskusten sekä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa
- Itä- ja Pohjois-Suomen sekä Etelä- ja Länsi-Suomen suuralueet (2) muodostavat valmisteluryhmät ja niillä on sihteeristöt

Suomen koheesiopolitiikan saanto 2021-2027

Suomen saanto 1,6
mrd€

Toimintaympäristö-
analyysin validoinnin
tulokset
Keskeiset haasteet
Keskustelu ilmiöistä
Ilmastonmuutos ja
kiertotalous
Koheesio 6.2.

Lähetekeskustelu
kaupunkikehittämi-
sestä ja paikallisesta
yhteisölähtöisestä
kehittämisestä
Osallisuus
Koheesio 20.3.

Keskustelu tavoitteista
ja sisällöllisistä
painopisteistä
Digitaalisuus &
yritystoiminta
Koheesio 16.4.

Keskeisten
tavoitteiden
tarkentaminen
Työn murros ja
osaaminen
Koheesio 14.5.

Painopisteiden
tarkentaminen
Keskustelu kaupunki-
kehittämisestä ja
paikallisesta
yhteisölähtöisestä
kehittämisestä
Koheesio 13.6.

KEVÄTKAUDEN VALMISTELUTAVOITE HAASTEISTA TAVOITTEIKSI JA SISÄLLÖLLISIKSI PAINOPISTEIKSI

Toimintaympäristön
haasteet

Investointitarpeet
(keskeisistä haasteista
tavoitteiksi)

Tavoitteista painopisteiksi

Toimintaympäristöanalyysin
nostot sidosryhmien
käsittelyssä (otakantaa.fi) ja
alueiden toimesta omissa
sidosryhmissä (7.-18.1.19)
TEM sisäinen 10.1.
VN-yhteistyö 21.1.
Liitot & Elyt 28.1.
Maakunta- ja ylijohtajat 11.2.
VN-yhteistyö 12.2.

Ohje 2
valmistelusta
alueille ja
ministeriöille 2/19:
*TEM kirjaa
haasteosion
pohjaksi*
Tavoitteet &
Painopisteet

Komission kanta
27.-28.2.
Keskustelu
AUNEssa 6.3.
Komission tilaisuus
7.3.

Interventiologiikka
uudella kaudella:
Arviointihavainnot
toimivista tavoitteista
ja niiden seurannasta
2014-2020
28.5.

**Ilmiö- ja
teema
työ-
pajoja
alkaen
5/19**

Hallituksen linjauksen painopisteistä ja hallintokysymyksistä 9/19

Sidosryhmäkeskustelut tuettavasta toiminnasta

Hallituksen linjauksen erityistavoitteista ja tuettavasta toiminnasta sekä kaupunki/yhteisökehittämisestä 12/19

SYYSKAUDEN VALMISTELUTAVOITE PAINOPISTEISTÄ TUETTAVAKSI TOIMINNAKSI

Painopisteet (&ilmiöt)

Tuettava toiminta

Tukimuodot

Painopisteiden linjauksen valmistelu
Teema-
alustus?
Koheesio 8/19

Ohje 3 valmistelusta alueille 9/19:
Tuettava toiminta
Ilmiöiden käytännön toteutus (ylialueellinen toiminta)

Tuettavan toiminnan valmistelu
Teema-
alustus?
Koheesio 10/19

Tukimuotojen työpajoja 10-11/19

Tuettavan toiminnan linjausten valmistelu
Tukimuodot keskustelussa
Kaupunkikehittämisen ja paikallisen yhteisölähtöisen kehittämisen toimintatavat
Koheesio 11/19

Koheesiopolitiikan toimintapoliittiset teemat

1. Älykkäämpi Eurooppa (kilpailukyky, digitaalinen muutos, yrittäjyys, innovaatiot, osallistava kasvu, teollisuuden muutoshaasteet globalisaatioon, kiertotalouteen ja ilmastonmuutokseen liittyen)
2. Vihreämpi vähähiilinen Eurooppa (puhtaat energiaratkaisut, energiatehokkuus, siirtyminen vähähiiliseen talouteen, uusiutuva energia, innovatiiviset vähähiiliset teknologiat, tuki vihreille ja sinisille investoinneille, kestävä luonnonvarojen hallinta, kiertotalous, sopeutuminen ilmastonmuutokseen)
3. Verkostoituneempi Eurooppa (liikkuvuus, energia ja alueelliset ICT-yhteydet, kestävä liikenne, älykkäät energiaverkot, nopeat digitaaliset yhteydet)
4. Sosiaalisempi Eurooppa (ESR+:n tuki sosiaalisten oikeuksien pilarin toimiin, erityisesti elinikäinen oppiminen sekä koulutus- ja valmennus- ja terveys-, kulttuuri- ja sosiaalinen infrastruktuuri)
5. Kansalaisten Eurooppa (kaupunki-maaseutu-rannikkoalueiden paikallinen kehittäminen)

Haasteita alue- ja rakennepolitiikalle 2021+

Yritystoiminta globaalissa digiyhteiskunnassa

- Riittämätön kasvu- ja kansainvälistymishakuisuus
- Yritysten t&k-panostusten väheneminen
- Tuottavuuden kasvun hidastuminen
- Yksipuolinen elinkeinorakenne
- Innovaatiotoiminnan yhteistyörakenteiden puutteet

Ilmastomuutos reunaehtona

- Bio- ja kiertotalouden mahdollisuuksien riittämätön hyödyntäminen ja käyttöönotto
- Älykkäiden ja energiatehokkaiden ratkaisujen vähäinen hyödyntäminen
- Uusiutuvan energian liian vähäinen käyttö

Osaaminen ja työnmurros

- Työvoiman riittämätön kohtaanto
- Osaamisen muuttuvat tarpeet
- Elinikäisen oppimisen välttämättömyys

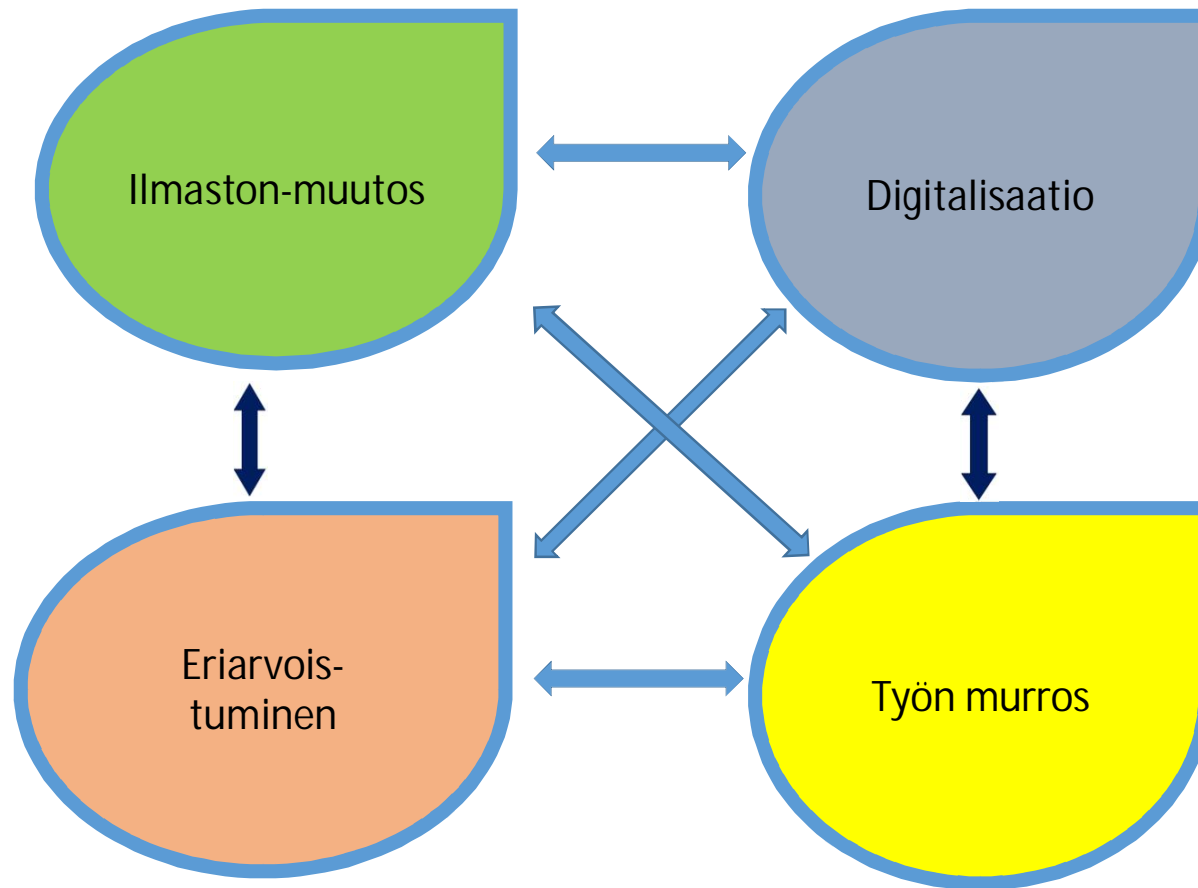
Syrjäytyminen ja eriarvoisuus

- Nuorten miesten syrjäytyminen työmarkkinoilta
- Riittämätön tasa-arvo ja yhdenvertaisuus työmarkkinoilla
- Osallisuuden heikkeneminen kaikilla alueilla

Saavutettavuus kilpailutekijänä

- Liikkumisen älykkäiden ratkaisujen vähäisyys
- Elinkeinoelämän kuljetusten tehokkuuden ja väylien välityskyvyn puutteet

Ehdotus neljäksi keskeiseksi ilmiöksi:

Eritystavoitteet: Älykkäämpi ja vihreämpi, vähähiilinen Eurooppa

1. Älykkäämpi Eurooppa

- i. parantamalla tutkimus- ja innovointivalmiuksia ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönottoa;
- ii. hyödyntämällä digitalisaation etuja kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi;
- iii. parantamalla pk-yritysten kasvua ja kilpailukykyä;
- iv. kehittämällä taitoja liittyen älykkääseen erikoistumiseen, teollisuuden muutosprosessiin ja yrittäjyyteen

2. Vihreämpi, vähähiilinen Eurooppa

- i. edistämällä energiatehokkuustoimenpiteitä;
- ii. edistämällä uusiutuvaa energiaa;
- iii. kehittämällä älykkäitä energiajärjestelmiä ja -verkkoja ja älykästä energian varastointia paikallistasolla;
- iv. edistämällä ilmastonmuutokseen sopeutumista, riskien ehkäisemistä sekä katastrofivalmiutta ja -palautuvuutta;
- v. edistämällä kestävää vesienhoitoa;
- vi. edistämällä siirtymistä kiertotalouteen;
- vii. edistämällä biologista monimuotoisuutta ja vihreää infrastruktuuria kaupunkiympäristössä ja vähentämällä saastumista;

Erityistavoitteet: Verkottuneempi Eurooppa

3. Verkottuneempi Eurooppa

- i. parantamalla digitaalisia yhteyksiä;
- ii. kehittämällä kestäväää, ilmastonmuutoksen kestäväää, älykästä, turvallista ja intermodaalista Euroopan laajuista liikenneverkkoa (TEN-T);
- iii. kehittämällä kestäväää, ilmastonmuutoksen kestäväää, älykästä ja intermodaalista kansallista, alueellista ja paikallista liikkuvuutta, mukaan lukien yhteyksien parantamista TEN-T-verkon ja rajat ylittävän liikkuvuuden osalta;
- iv. edistämällä kestäväää multimodaalista kaupunkiliikennettä;

Erityistavoitteet: Sosiaalisempi Eurooppa

- i. parannetaan kaikkien työnhakijoiden, erityisesti nuorten ja pitkäaikaistyöttömien, ja työelämän ulkopuolella olevien työelämään pääsyä edistämällä itsenäistä ammatinharjoittamista ja yhteisötaloutta;
- ii. nykyaikaistetaan työmarkkinalaitoksia ja työvoimapalveluja, jotta voidaan arvioida ja ennakoida osaamistarpeita ja varmistaa, että työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamista työmarkkinoilla ja työvoiman siirtymistä ja liikkuvuutta helpotetaan ja tuetaan oikea-aikaisesti ja tapauskohtaisesti;
- iii. edistetään naisten osallistumista työmarkkinoille, työ- ja yksityiselämän tasapainoa, mukaan lukien lastenhoitopalvelut, ja tervettä ja asianmukaista työympäristöä ottaen huomioon terveysriskit, työntekijöiden, yritysten ja yrittäjien sopeutuminen muutoksiin ja terveenä ikääntyminen;
- iv. parannetaan koulutuksen laatua, toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta työmarkkinoiden kannalta, jotta tuetaan avaintaitojen hankkimista, mukaan lukien digitaaliset taidot;
- v. edistetään kaikkien, erityisesti heikoimmassa asemassa olevien, yhdenvertaista pääsyä laadukkaaseen ja osallistavaan koulutukseen varhaiskasvatuksesta yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen kautta korkeasteen koulutukseen ja aikuiskoulutukseen, mukaan lukien oppimiseen liittyvän liikkuvuuden helpottaminen;

Erityistavoitteet: Sosiaalisempi Eurooppa 2

- vi. edistetään elinikäistä oppimista, etenkin joustavia jatko- ja uudelleen koulutusmahdollisuuksia kaikille, ottaen huomioon digitaaliset taidot, ennakoitaan muutoksia ja uusia osaamistarpeita työmarkkinoiden tarpeiden pohjalta, helpotetaan uranvaihdoksia ja edistetään ammatillista liikkuvuutta;
- vii. tuetaan aktiivista osallistamista yhtäläisten mahdollisuuksien ja aktiivisen osallistumisen edistämiseksi ja parannetaan työllistettävyyttä;
- viii. edistetään kolmansien maiden kansalaisten ja marginalisoituneiden yhteisöjen, kuten romanien, sosioekonomista integroitumista;
- ix. parannetaan korkealaatuisten, kestävien ja kohtuuhintaisten palvelujen yhdenvertaista ja oikea-aikaista saatavuutta; nykyaikaistetaan sosiaalisen suojelun järjestelmiä, mukaan lukien mahdollisuus sosiaaliseen suojeluun; parannetaan terveydenhuoltojärjestelmien ja pitkäaikaishoidon palvelujen saatavuutta, tehokkuutta ja sopeutumiskykyä;
- x. edistetään köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien yhteiskuntaan integroitumista, mukaan lukien vähävaraisimmat ja lapset;
- xi. puututaan aineelliseen puutteeseen jakamalla elintarvikkeita ja/tai perushyödykkeitä vähävaraisimmille, mukaan lukien liitännäistoimenpiteet.

Erityistavoitteet: Kansalaisten Eurooppa

- i. edistämällä integroitua sosiaalista, taloudellista ja ympäristöön liittyvää kehitystä, kulttuuriperintöä ja turvallisuutta kaupunkialueilla;
- ii. edistämällä integroitua sosiaalista, taloudellista ja ympäristöön liittyvää paikallista kehitystä, kulttuuriperintöä ja turvallisuutta, mukaan lukien maaseutu- ja rannikkoalueilla, myös paikallisyhteisöjen omien kehittämishankkeiden avulla.

Koheesiopolitiikan temaattinen keskittäminen budjettiesityksessä

TEMAATTINEN KESKITTÄMINEN:

- Jäsenmaat joiden BKT/as yli 100 % ka: Teemat 1+2 vähintään 85 % sekä teema 1 vähintään 60 % EAKR-varoista.
  - Kaupunkikehittämiseen 6 % jäsenvaltion EAKR-potista (CLLD, ITI) (kasvua +1%)
  - Sosiaalisen osallisuuden edistämiseen väh. 25 % ESR+ jaetun hallinnon varoista
  - Vähintään 2 % materiaalisesta puutteesta kärsiviin henkilöihin
- Komission maakohtaiset suositukset 7.3.: Suomen tulisi keskittyä teemohin 1 ja 4 eli Älykkäämpi Eurooppa ja Sosiaalisempi Eurooppa

Itä- ja Pohjois-Suomen tavoitteet neuvotteluihin ja kysymyksiä kansalliseen edunvalvontaan

- › IP-neuvottelukuntien kannanotto 12.12.18
  - › IP-alueen erityisasema
  - › Kansallisesti rahoituksen jako ansaintaperiaatteella
  - › NSPA-tuen nosto 45€/hlö
  - › Valtion rahoitusosuus
  - › IP-alueen oma ohjelma
- › Suomen maakuntaliittojen kannanotto 11.2.19
  - › Aluelähtöisyys
  - › Valtakunnallisten teemojen uudistaminen aluelähtöiseksi ylimaakunnalliseksi yhteistyöksi
  - › Yritysten ja tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden keskeinen rooli aluekehityksessä
  - › Kuntien ja kaupunkien paremmat kehittämismahdollisuudet

IP-maakuntien ja ELYjen kannanotto 22.2.19

- › Aluelähtöisyys ja joustavuus valmistelun keskeisinä lähtökohtina
- › Itä- ja Pohjois-Suomeen oma ohjelma ja sen toteuttamiseen riittävä rahoitus
- › Yritysten uudistuminen ja tukitoimenpiteet välttämättömiä IP kasvulle
- › Saavutettavuus on alueille merkittävä kilpailukykytekijä
- › Kunnat alueenkehittäjinä
- › Vähähiilisyys edistäminen tulee valtavirtaistaa
- › Työllisyyden edistämisen perustana on vaikuttava alueellinen elinkeinopolitiikka ja osaava työvoima
- › Osaamisen uudistaminen ja koulutuksen saatavuus keskeistä alueiden kasvulle
- › Osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen tukee alueiden kehittymistä ja ihmisten hyvinvointia

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Olkaa hyvä!

Pielisjoen linna, Siltakatu 2

www.pohjois-karjala.fi

facebook.com/pohjoiskarjala

[@pkliitto](https://twitter.com/pkliitto)

youtube.com/pkmaakuntaliitto

instagram.com/pkmaakuntaliitto